

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Calasanz te Nijlen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	8391
	Instelling	Vrije Basisschool - Sint-Calasanz
directeur		Godelieve WITVROUWEN
adres		Nonnenstraat 21 - 2560 NIJLEN
telefoon		03-481.97.43
fax		03-481.83.12
e-mail		vrije.basisschool.sint.calasanz@scarlet.be
website/URL		www.basisschool-calasanz.be
	Bestuur van de instelling	117911 - VZW OZCS Zuid-Kempen te VORSELAAR
adres		Mgr. Donchelei 5 - 2290 VORSELAAR
	Scholengemeenschap	121533 - DIAMANT te GROBBENDONK
adres		Bergstraat 12 - 2280 GROBBENDONK
	CLB	114769 - Vrij CLB 1 Antwerpen - Middengebied te VORSELAAR
adres		Mgr. Donchelei 9 - 2290 VORSELAAR
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	25/10/2010, 26/10/2010, 27/10/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	27/10/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	24/11/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Xavier Witvrouwen
	Teamleden	Cris Hens
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
4.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
4.5 Lager onderwijs: leren leren	10
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
5.1 Personeelsbeheer	11
5.2 Professionalisering	11
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	12
5.7 Evaluatie	13
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
7.1 Wat doet de school goed?	15
7.2 Wat kan de school verbeteren?	15
7.3 Wat moet de school verbeteren?	16
8. ADVIES	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. **SAMENVATTING**

De vrije basisschool Sint-Calasanz is gelegen in het dorpscentrum van het landelijke Nijlen, waar ze samen met andere basisscholen uit verschillende netten voor een ruim onderwijsaanbod zorgt. Een tweede vestigingsplaats ligt in een woonwijk buiten de dorpskern en biedt enkel kleuteronderwijs aan. De school bestaat uit een dynamisch team van jonge en meer ervaren leraren die vanuit een diepe bekommernis voor het welbevinden van de kinderen goed onderwijs willen brengen en zich daarover geregeld bezinnen.

Er zijn meerdere aanwijzingen dat de leraren van de kleuterafdeling zich voldoende inspannen om de ontwikkelingsdoelen van de in de focus geplaatste leergebieden wiskundige initiatie en wereldoriëntatie na te streven. Hun didactische aanpak is conform een netgebonden ontwikkelingsplan dat diepgaand geïmplementeerd is. De doelen van dit plan zijn richtinggevend voor het aanbod. Sinds dit jaar bewaakt het kleuterteam systematisch de volledigheid van het aanbod in relatie tot de doelen. Voor wereldoriëntatie toetsen ze ook of het thematisch opgebouwde aanbod beantwoordt aan de krachtlijnen van het leerplan. Vooral voor wiskundige initiatie zijn er valide outputgegevens voorhanden die aantonen dat er weinig kleuters met ontwikkelingsproblemen zijn en dit gegeven zet zich ook door in het eerste leerjaar. Voor wereldoriëntatie wijzen de observatiegegevens uit het gradueel opgebouwd kindvolgsysteem erop dat de kleuters zich via een rijk, gevarieerd en samenhangend aanbod ontwikkelen zoals verwacht.

In de lagere afdeling vormen de positieve resultaten op methodegebonden toetsen, op genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem en op een centrale eindtoets in het zesde leerjaar een belangrijke aanwijzing dat de meeste leerlingen de leerplandoelen realiseren en dat het methodegebonden wiskundeonderwijs rendeerde. De weinige leerlingen die er zijn met leerproblemen op wiskundig vlak kunnen rekenen op een doordachte hulpverlening. Voor wereldoriëntatie zijn hierover minder valide outputgegevens voorhanden, vermits het team nog op zoek is naar een doelgerichte evaluatie van dit leergebied. Uitzondering hierop zijn de resultaten van de leerlingen op een centrale eindtoets in het zesde leerjaar, waarbij de school merkbaar hoger scoort dan de referentiegroep. In een ontwikkelingstraject spant de school zich momenteel in om een samenhangend en gradueel opgebouwd aanbod te realiseren dat voldoende dekkend is voor de leerplandoelen en waarbij de leerlingen op een actieve en coöperatieve manier de nodige kennis, vaardigheden en attitudes kunnen verwerven in realistische situaties. Uit een recente inventarisering en ook uit de geobserveerde lessen en activiteiten blijkt dat de leraren op het vlak van 'leren leren' voldoende impulsen aan de leerlingen geven. De verschillende en vaak waardevolle initiatieven dienen echter nog beter op elkaar afgestemd te worden zodat de leerlingen gestaag naar deze eindtermen toe kunnen groeien.

De school profileert zich als een zorgzame school en beantwoordt ook daadwerkelijk aan dat profiel. Er is een duidelijke en door iedereen gedragen zorgvisie die geconcretiseerd wordt in een zorgbeleidsplan dat vrij gelijkgericht in de praktijk wordt gebracht. De school zet een ruim aantal mensen en middelen doordacht in om de groepsleraren bij hun eerstelijnszorg te ondersteunen. Permanente observatie en/of evaluatie biedt de teamleden een goed zicht op het ontwikkelingsniveau en de vorderingen van de kinderen. Op basis daarvan spelen ze vrij gelijkgericht en gestructureerd met een waaier aan differentiatievormen in op de mogelijkheden van de kinderen. Conform de schoolvisie gaat de voorkeur daarbij uit naar de zwaksten, maar ook met het niveau van de sterkere leerlingen wordt rekening gehouden. Formeel en frequent informeel overleg ondersteunen deze hulpverleningsprocessen. Hier liggen nog groeikansen om voor kinderen met specifieke noden vanuit een grondige probleemverkenning concrete zorginterventies te plannen en deze systematisch uit te voeren en te evalueren. Het zorgteam, dat de zorgbrede werking sterk aanstuurt, beseft dit en tracht gevolgde nascholing over handelingsgericht werken te implementeren om op termijn de verworven nieuwe inzichten

te veralgemenen in de hele school. De wijze waarop de school de ouders informeert en indien nodig ook betreft bij de hulpverlening aan hun kinderen is een voorbeeld van goede praktijk.

Het team legt een grote nascholingsbereidheid aan de dag en blijft zo op de hoogte van nieuwe tendensen en verwachtingen in het onderwijs. Bij de realisatie van onderwijsinnovaties worden externe instanties zoals het CLB en de pedagogische begeleidingsdienst functioneel betrokken. Intern krijgen de leraren ruime kansen om nieuwe zaken uit te proberen en daarover te reflecteren. De collegiale sfeer maakt deprivatisering van het eigen werk mogelijk, om zo van en met elkaar te kunnen leren.

Een begeisterd en democratisch leiderschap dat de schoolvisie levendig houdt, duidelijk de krijtlijnen uittekent maar daarnaast toch ook voldoende ruimte laat voor een persoonlijke inbreng en inspeelt op de talenten van elke leraar, kenmerkt de beleidskracht van de school. Er wordt duidelijk richting gegeven aan het werk en de teamleden worden daarbij – vanuit een positieve bekrachtiging – goed opgevolgd en gecoacht indien nodig. Beleidsmatig worden sterke impulsen gegeven tot zelfevaluatie. Hierdoor hebben de teamleden een vrij goede kijk op de eigen sterke en zwakkere punten en op die van de school. Dit stelt het schoolteam in staat om prioritaire werkpunten vlot te detecteren en – op basis van een democratische besluitvorming – te kaderen in een planning op korte en middellange termijn. De veelheid aan onderwijsvernieuwingen waaraan momenteel wordt gewerkt typeert enerzijds de sterke ontwikkelingsdynamiek van de school maar houdt anderzijds ook het gevaar in dat werkpunten moeilijk binnen een aanvaardbare termijn kunnen afgerond worden.

Het systematisch bevragen van leerlingen, leraren en ouders maakt deel uit van de interne kwaliteitszorg van de school. Sommige outputgegevens, zoals de goede prestaties in het vervolgonderwijs en de positieve resultaten op centrale proeven, geven een indicatie over de kwaliteit van het onderwijs. Het op schoolniveau systematisch analyseren, interpreteren en bespreken van de voorhanden zijnde eigen toetsresultaten om uitspraken te doen over de onderwijskwaliteit van de school en om indien nodig verbeteracties te ondernemen, gebeurt vooralsnog in beperkte mate.

Het inspectieteam waardeert ten eerste de inspanningen die dit dynamische schoolteam levert om kwaliteitsvol onderwijs te bieden. Het afwerken van de opgestarte ontwikkelingstrajecten zal hier zeker nog toe bijdragen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving
- recente of frequente coördinatorenwissel(s)
- betekenisvolle aanwezigheid van leerlingen met specifieke noden
- gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

- Het kleuterteam streeft de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie na via het 'Ontwikkelingsplan voor de katholieke kleuterschool' dat diepgaand werd geïmplementeerd. In de planningsdocumenten wordt bij elk thema en elke activiteit expliciet naar ervaringssituaties, ontwikkelingsaspecten en/of doelen van dit ontwikkelingsplan gerefereerd. Recentelijk nam het team initiatief om te bewaken of alle doelen met een voldoende didactische frequentie en met voldoende diepgang

worden nagestreefd. Uit de selectie van de subdoelen van het ontwikkelingsplan in elke groep blijkt dat dit ook met de nodige continuïteit gebeurt. Occasioneel wordt ook het leerplan geraadpleegd.

- Via hun planningsdocumenten bewaken de leraren dat in het thematisch opgebouwde aanbod voldoende wiskundige aspecten verweven zitten en dat deze betrekking hebben op alle domeinen van het leergebied.
- Gerichtte activiteiten, een rijk materialenaanbod en een doordachte klasinrichting met intentionele hoekenverrijking bieden de kleuters ruime kansen om spelenderwijs wiskundige begrippen, inzichten en vaardigheden te verwerven in levensechte situaties. Er gaat daarbij voldoende aandacht uit naar zelfsturing, interactie en handelend verwoorden.
- De leraren hebben een goed zicht op de vorderingen van de kleuters. Dit blijkt onder meer uit de dagelijkse reflecties in de schoolagenda en uit occasionele en gerichte observaties die kaderen in het kindvolgsysteem. Om de gelijkgerichtheid en de validiteit van deze laatste te verhogen werden specifieke materialenboxen aangemaakt. Daarnaast wordt bij de vier- en vijfjarige kleuters tweemaal per schooljaar met genormeerde toetsen onderzocht in hoeverre bepaalde rekenvoorwaarden reeds verworven zijn. Uit de analyse van deze toetsresultaten blijkt dat er weinig kleuters zijn met ontwikkelingsproblemen op het vlak van wiskundige initiatie. Dit gegeven zet zich door in het eerste leerjaar.
- De observatie- en evaluatiegegevens wendt het kleuterteam aan om met een gedifferentieerd aanbod in te spelen op ontwikkelingsverschillen tussen kleuters en om doelgerichte zorginterventies op te zetten voor kleuters die extra ondersteuning nodig hebben. Ze worden vooralsnog niet aangewend in het kader van interne kwaliteitszorg.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- Ook voor wereldoriëntatie hanteert het kleuterteam het ontwikkelingsplan als referentiekader om het aanbod te plannen en om de volledigheid van het aanbod in relatie tot de doelen te bewaken. Dit schooljaar heeft ook het leerplan meer expliciete impact: ter voorbereiding van de schooldoorlichting gingen de leraren systematisch na of hun thema's uitgewerkt zijn volgens de krachtlijnen van het leerplan.
- Binnen de thematische aanpak krijgen de kleuters diverse ervaringssituaties aangeboden met ruime kansen om de wereld te verkennen. Uit de planningsdocumenten blijkt dat ontwikkelingsinhouden uit alle domeinen van wereldoriëntatie in voldoende mate in de thema's geïntegreerd zijn.
- Een rijk materialenaanbod in hoeken die verrijkt worden in functie van het thema en van de vooropgestelde doelen, nodigt uit tot exploratie en experiment, tot actie en interactie. Er gaat veel aandacht uit naar de ontwikkeling van de zelfsturing bij de kleuters, onder meer via stappenplannetjes en via het takenbord. Dit draagt bij tot een aangenaam en rustig werkklimaat waarin kinderen zelfstandig aan de slag kunnen.
- Afspraken over de graduele opbouw van de leerinhouden bij gemeenschappelijke thema's en van de kalenders dragen bij tot een degelijke verticale samenhang. De leraren bevorderen de realiteitswaarde van het aanbod door aan te sluiten bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. Ze bootsen de realiteit na in de hoeken of brengen realia in de klas. Ze communiceren over de thema's met de ouders om hen meer bij het onderwijsgebeuren te betrekken en bieden zo de kleuters ook kansen om de thema's inhoudelijk mee vorm te geven, onder meer door attributen mee naar school te brengen. Ook leeruitstappen in de onmiddellijke omgeving en het uitnodigen van ervaringsdeskundigen dragen bij tot de levensechtheid van het aanbod.
- Aspecten van wereldoriëntatie, onder meer een aantal begrippen, vaardigheden en attitudes, worden opgevolgd via observatie in het kindvolgsysteem, waar ze onder meerdere rubrieken verdeeld zitten.

- Waardevolle initiatieven op schoolniveau zoals schoolprojecten rond relevante maatschappelijke thema's zoals onder meer de gezondheids- en de milieueducatie versterken het aanbod voor wereldoriëntatie in de groepen.

4.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

- Om de leerplandoelen voor wiskunde te bereiken baseren de leraren zich op een onderwijsleerpakket dat ze met de nodige kritische zin en op een flexibele manier hanteren. Occasioneel wordt ook het leerplan geraadpleegd, onder meer om bij curriculumdifferentiatie de kernleerstof te bepalen.
- Uit de planningsdocumenten blijkt dat er een vrij evenwichtige benadering is van alle domeinen. Het onderwijsleerpakket zorgt, samen met een aantal bijkomende afspraken zoals onder meer over referentiematen, voor de nodige continue opbouw. De kinderen krijgen ook een aantal methodegebonden strategieën aangereikt die binnen de context voldoende worden geoefend.
- De leraren hanteren een vrij gelijkgerichte didactische aanpak met ruimte voor actief leren in realistische situaties. Ze maken gebruik van verschillende werk- en groeperingsvormen zoals meetstands, takenbord, partnerwerk, hoekenwerk en groepswerk, zodat kinderen op vrij zelfstandige wijze leerinhouden kunnen verwerken. Er zijn daartoe voldoende en gevarieerde individuele materialen en rekenspelletjes voorhanden.
- Vanuit een open vraagstelling krijgen de leerlingen geregeld kansen om naar oplossingen te zoeken, deze te verwoorden en te vergelijken met die van hun medeleerlingen of zelfstandig te toetsen aan correctiesleutels.
- De leervorderingen van de kinderen worden van nabij opgevolgd met hoofdzakelijk methodegebonden toetsen, aangevuld met eigen toetsen. De positieve resultaten geven een indicatie dat de school voor wiskunde aan haar maatschappelijke opdracht voldoet. Dit wordt bevestigd door de resultaten van de genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem en door een centrale eindtoets waarvan de schoolresultaten die van de referentiegroep overstijgen.
- De analyse van de evaluatiegegevens stelt de groepsleraren in staat om in te spelen op verschillen tussen leerlingen door zowel voor de zwakkere als voor de betere rekenaars een aangepast aanbod te voorzien. Ze maken daartoe gebruik van verschillende differentiatiemogelijkheden, al of niet met additionele ondersteuning.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- Voor wereldoriëntatie maakt het team een ontwikkelingstraject door dat reeds enkele jaren aansleept en om afronding vraagt. Het team realiseerde reeds doorgaande lijnen voor de domeinen 'tijd' en 'ruimte' die duidelijk in het klasbeeld waarneembaar zijn. Knelpunt in dit ontwikkelingstraject, na de toetsing van het bestaande aanbod aan de leerplandoelen, is het ontwikkelen van leerinhoudelijke groeilijnen voor de andere domeinen. Om dit te realiseren schafte de school een nieuw onderwijsleerpakket aan waarmee dit schooljaar wordt geëxperimenteerd.
- Het team heeft een duidelijke visie op wereldoriënterend onderwijs die nauw aansluit bij de bestudeerde krachtlijnen van het leerplan. Vanuit deze visie leeft duidelijk de intentie om de cursorische leerinhouden van het nieuwe onderwijsleerpakket zoveel mogelijk te integreren in bestaande of nieuwe thema's om zo de horizontale samenhang en de multiperspectiviteit binnen het aanbod te blijven garanderen.
- Binnen het aanbod is er ruimte voor diverse educaties zoals de gezondheids-, de milieu- en de verkeerseducatie. Ze worden geregeld gestimuleerd vanuit het jaarthema

'Hier kun je je ei kwijt'. De school verkreeg het label van verkeersactieve school van de provincie Antwerpen.

- De didactische suggesties van het leerplan zijn waarneembaar in de dagelijkse praktijk van de leraren. Ze gebruiken diverse werk- en groeperingsvormen die de kinderen ruime kansen bieden om actief en zelfontdekkend de wereld te verkennen vanuit diverse invalshoeken. Ook sociale vaardigheden, ICT-vaardigheden en aspecten van leren leren worden daarbij geoefend en verder toegepast.
- De organisatie van leeruitstappen in de onmiddellijke en wijdere omgeving, meerdaagse extra-murosactiviteiten, het uitnodigen van experts en de aandacht voor de maatschappelijke actualiteit betekenen een meerwaarde voor de realiteitswaarde van het aanbod.
- Geregeld toetsen de leraren in hoeverre de leerlingen doelen voor wereldoriëntatie hebben bereikt. Sommigen doen dit aan de hand van methodegebonden toetsen, anderen houden het nog bij eigen toetsen. Het team is nog zoekende om de evaluatie sterker af te stemmen op de doelen die vooropgesteld worden. Vaak is de evaluatie nog te sterk gericht op de reproductie van kennis. Afhankelijk van de groepsleraar worden soms ook vaardigheden geëvalueerd. In enkele groepen is een aanvang genomen met de observatie van attitudes. De evaluatie mondt uit in een summiere rapportering.
- De school neemt jaarlijks met de leerlingen van het zesde leerjaar deel aan een centrale eindtoets. De positieve resultaten in vergelijking met de referentiegroep vormen een indicatie dat het team zijn maatschappelijke opdracht met betrekking tot de leerplandoelen in voldoende mate nakomt.

4.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

- Reeds van in de kleuterschool worden intentionele aanzetten gegeven op het vlak van leren leren. Illustratief hiervoor is het takenbord dat gradueel is uitgewerkt doorheen de hele school en dat kinderen de mogelijkheid biedt om op hun niveau verantwoordelijkheid op te nemen voor hun werk en hun taken te plannen.
- Recentelijk werden de eindtermen bestudeerd en werd geïnventariseerd welke initiatieven in elke groep genomen worden om de eindtermen na te streven. Uit deze inventaris blijkt dat de leraren, vaak onbewust en de ene al sterker dan de andere, aandacht besteden aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren. De verschillende initiatieven moeten echter nog beter op elkaar afgestemd worden om een gradueel opgebouwd groeiproces te realiseren.
- Actief en zelfgestuurd leren heeft overal ingang gevonden. De leerlingen krijgen hiertoe soms diverse stappenplannen aangereikt. In alle groepen wordt een algemene aanpakstrategie in het klasbeeld gevisualiseerd die de werkhouding van de leerlingen ondersteunt. Daarnaast besteedt het team aandacht aan vooral methodegebonden strategieën die binnen de context voldoende geoefend worden en waarop de kinderen kunnen terugvallen om opdrachten tot een goed einde te brengen.
- De leraren maken geregeld gebruik van coöperatieve werkvormen zodat de leerlingen van en met elkaar kunnen leren, zelf oplossingen kunnen formuleren en deze met elkaar vergelijken. In sommige groepen wordt achteraf over deze manier van leren gereflecteerd.
- In meerdere groepen worden de leerlingen gestimuleerd om informatiebronnen te raadplegen. Vooral in de bovenbouw gebeurt dit op een systematische manier en worden ICT-vaardigheden ingezet.
- In groeiende mate en onder meer ook aangestuurd vanuit de nieuwe methode wereldoriëntatie, worden leerhoudingen geobserveerd en geëvalueerd en krijgen de kinderen kansen om zelf over hun leerattitudes te reflecteren.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school ontwikkelde vrij recent een visie op professionalisering, waarin zij zowel het belang van externe deskundigheidsbevordering als van interne professionalisering onderstreept. Beleidsmatig wordt van de leraren verwacht dat ze zich geregeld bijscholen en dat gebeurt ook. Om op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs, zoals momenteel de vernieuwde eindtermen, worden soms 'verkenners' op nascholing gestuurd die later meehelpen aan de verdere implementatie op schoolniveau.
- De school beschikt over een nascholingsplan. De teamgerichte nascholingen sporen met de prioriteiten van de school. Individuele nascholingen eveneens maar kunnen ook inspelen op interesses van teamleden. Op het niveau van de scholengemeenschap werd recent een pedagogische studiedag met diverse workshops georganiseerd en bieden bijeenkomsten van directies en zorgcoördinatoren impulsen tot leren van elkaar. Soms wordt teamleden naar aanleiding van functioneringsgesprekken gesuggereerd om voor hen nuttige navorming te volgen.
- Teamleden die individuele nascholing gevolgd hebben, brengen hierover verslag uit op teamvergaderingen, waarna beslist wordt om de nieuw verworven inzichten al of niet verder te implementeren met de hele school. Illustratief hiervoor is de nascholing die momenteel loopt over handelingsgericht werken.
- Op schoolniveau wordt aan de leraren voldoende tijd en ruimte geboden om nieuwe zaken uit te proberen en te bespreken. Dat gebeurt zowel tijdens teamvergaderingen als tijdens de vele informele contacten. Er wordt in deze school veel over het werk gesproken. De leraren ondervinden daarbij geen moeilijkheden om het eigen werk te deprivatiseren. Er is een sterk informeel overlegcircuit dat door de teamleden functioneel wordt aangewend om praktijkervaringen te delen, samen nieuwe zaken uit te proberen en daarover te reflecteren.
- Bij de implementatie van sommige onderwijsinnovaties laat de school zich op pedagogische studiedagen en teamvergaderingen ondersteunen door externe deskundigen waaronder het CLB, de pedagogische begeleidingsdienst en de interne begeleidingsdienst van het schoolbestuur.
- De beleidsmatige opvolging en coaching van de teamleden, onder meer via feedback na klasbezoeken en na het inkijken van documenten of tijdens functioneringsgesprekken betekent een meerwaarde voor hun professionalisering.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Het schoolteam ontwikkelde een algemene visie op zorg waarbij de zorg gestructureerd wordt in een zorgcontinuüm met vijf niveaus. Bij elk niveau wordt de rol van alle kindbetrokkenen duidelijk omschreven. Centraal in het zorgcontinuüm staat de eerstelijnszorg van de groepsleraar.
- Om de uitvoering van het zorgbeleid te ondersteunen wendt de school, naast de aanvullende GOK-lestijden en uren zorgcoördinatie, nog een aanzienlijk aantal lestijden uit het reguliere lestijdenpakket aan. Mensen en middelen worden evenredig ingezet in beide niveaus: er zijn vier halftijds werkende zorgcoördinatoren, één voor de kleuterafdeling en één voor elke graad van de lagere afdeling. Zij vormen het zorgteam van de school en werken op het niveau van de leerlingen, de leraren en de school. Het zorgteam stuurt de zorgbrede werking van de school aan en ondersteunt de teamleden bij de uitvoering van het zorgbeleid en van het GOK-actieplan.
- De groepsleraren slagen er in om het preventieve aspect van hun eerstelijnszorg waar te maken. Ze vinden het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen belangrijke voorwaarden om tot leren te komen. Ze creëren hiertoe een veilig leer- en leefklimaat. Dat is enerzijds gebaseerd op een respectvolle omgang en duidelijke regels en afspraken op klas- en schoolniveau en laat anderzijds voldoende ruimte aan de kinderen om – conform het jaarthema van de school – ‘hun ei kwijt te kunnen’.
- Om hun eerstelijnszorg doelgericht te kunnen opnemen brengen de groepsleraren op geregelde tijdstippen de ontwikkeling van de kinderen in kaart. Bij de aanvang van het schooljaar gebeurt dit via overgangsgesprekken op basis van de leerlingendossiers. In de loop van het schooljaar houden de leraren van de kleuterafdeling occasionele observatiegegevens bij en voeren ze gerichte observaties uit die kaderen in een gradueel opgebouwd kindvolgsysteem. Bij de vier- en vijfjarigen worden deze gegevens aangevuld met genormeerde taal- en rekenvoorwaardentoetsen en met een logopedische screening (vijfjarigen). In de lagere afdeling maken de leraren gebruik van methodegebonden toetsen, eigen toetsen en toetsen die kaderen in het leerlingvolgsysteem. Vrijwel alle leraren maken van deze toetsen voor hen bruikbare foutenanalyses.
- Op basis van de observatie- en evaluatiegegevens spelen de leraren via een gedifferentieerde aanpak gepast in op verschillen tussen kinderen. Ze maken daarbij gebruik van diverse differentiatievormen die deels in de onderwijsleerpakketten worden gesuggereerd en deels via professionalisering zijn verworven. Een voorbeeld van goede praktijk daarbij is de takenbordwerking die in alle groepen vrij gericht wordt

toegepast en waarmee de leerlingen geregeld aan hun niveau aangepaste opdrachten krijgen.

- De groepsleraren worden bij hun eerstelijnszorg sterk ondersteund door de additionele hulpverleners. Tijdens frequente ‘zorgpraatjes’ zoeken ze mee naar een passende hulpverlening en reiken ze materialen aan. Ze bieden ook klasinterne of -externe ondersteuning bij de differentiatie en helpen de groepsleraar soms bij oudergesprekken. De school beschikt tevens over een goed uitgebouwde orthotheek waarop de leraren indien nodig kunnen terugvallen.
- Groepsleraren bereiden het multidisciplinair overleg voor waarop kinderen met specifieke noden periodiek worden besproken. Afhankelijk van de leraar is de probleemstelling meer of minder sterk en ook de besluitvorming kan in sommige gevallen nog concreter. De school beseft dit en wil via de implementatie van handelingsgericht werken verder groeien op het vlak van een doelgerichte, systematische en (handelings)planmatige hulpverlening aan kinderen met problemen.
- De hulpverlening aan kinderen met specifieke noden, zowel op klasniveau als door de additionele hulpverleners, verloopt vrij gelijkgericht en geïntegreerd. Duidelijke afspraken op schoolniveau en uniforme documenten dragen daartoe bij. Indien nodig worden voor leerlingen compenserende maatregelen getroffen of krijgen kinderen een eigen curriculum. Voor een aantal anderstalige kleuters wordt een ‘taalbad’ voorzien en enkele kinderen krijgen gon-begeleiding. Indien nodig worden kinderen doorverwezen naar externe hulpverleners. In de mate van het mogelijke onderhoudt de school met deze externen contacten om op de hoogte te blijven van het hulpverleningsproces.
- De school betreft de ouders sterk bij haar zorgverbredende initiatieven. De ouders worden over alle zorginterventies voor hun kind geïnformeerd en soms bij het hulpverleningsproces actief betrokken.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- De school kent een sterk inspirerend en motiverend leiderschap dat duidelijk richting geeft aan het werk. De teamleden worden daarbij ondersteund en opgevolgd, onder meer door planningsdocumenten in te kijken, lesobservaties te verrichten en functioneringsgesprekken te houden. Vanuit een positieve bekrachtiging krijgen de leraren gerichte feedback over hun werk in de klas en over hun functioneren als teamlid.
- Een kernteam zorgt voor een breed draagvlak om het beleid te voeren en de betrokkenheid van het team daarbij te verhogen. Het helpt enerzijds mee de beleidsopties naar de rest van het team te vertalen en treedt anderzijds ook op als klankbord voor het team.
- Onderwijsinnovaties worden strategisch aangepakt, waarbij de school duidelijke doelen vooropstelt. Veelal wordt eerst de feitelijke toestand van de school in kaart gebracht om vervolgens kennis te nemen van de wenselijke toestand, onder meer via nascholing en visieontwikkeling. Dit alles leidt tot acties die uitgevoerd, geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd worden.
- Het algemeen pedagogisch project van het schoolbestuur werd samen met de teamleden vertaald naar de specifieke situatie van de school. Deze schooleigen visie wordt beleidsmatig geregeld terug onder de aandacht van het team gebracht, zodat de leraren duidelijk weten waar de school voor staat en voortdurend uitgenodigd worden om deze visie in de praktijk te brengen.
- Bij het formeel overleg wordt een democratische besluitvorming gehanteerd waarbij de leraren zich voldoende betrokken voelen. Besluiten en afspraken worden in een

dynamisch schoolwerkplan genoteerd en zorgen ervoor dat onderwijsvernieuwingen vrij gelijkgericht door de teamleden in de praktijk worden gebracht.

- Ouders worden onder meer bij de besluitvorming betrokken via tevredenheids-onderzoeken. Een aantal ouders vervullen de rol van klasverantwoordelijken en brengen vanuit die functie bekommernissen van ouders onder de ogen van het beleid.
- Het team wordt sterk betrokken bij vastleggen van het prioriteitenplan op korte en middellange termijn. Opvallend is dat de school hierbij kiest voor een veelheid aan prioriteiten, zodat de afronding ervan binnen een aanvaardbare tijdspanne in het gedrang zou kunnen komen.
- De school staat open voor kritische bedenkingen van alle onderwijsbetrokkenen en peilt geregeld naar de tevredenheid van kinderen, leraren en ouders. De analyse van deze tevredenheidsonderzoeken leiden tot actie indien nodig.
- Jaarlijks is er een formele evaluatie van het voorbije schooljaar, waarbij de leraren bevraagd worden over de grootste successen, pijn- en werkpunten, zowel op klas- als op schoolniveau. Ze worden daarbij ook gestimuleerd om enerzijds zichzelf te evalueren en persoonlijke prioriteiten voorop te stellen en anderzijds om het beleid van school kritisch te bekijken. Uit deze zelfevaluatie genereert de school vaak prioritaire werkpunten voor de toekomst. Dit illustreert hoe de school haar zelfevaluerend vermogen als een krachtig instrument gebruikt voor haar verdere ontwikkeling.
- Bij de interne kwaliteitszorg voelt het schoolteam zich bevestigd door de tevredenheid van de ouders en door de goede resultaten in het vervolgonderwijs. In mindere mate worden op een systematische manier andere belangrijke outputgegevens zoals de toetsresultaten van de leerlingen daarbij geanalyseerd en geïnterpreteerd.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het intentioneel nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie in de kleuterafdeling via een samenhangend en gevarieerd aanbod en de doelgerichte opvolging van de kleuters.
- De evenwichtige opbouw, de samenhang, de realiteitswaarde, de doelgerichte evaluatie en het rendement van het wiskundeonderricht in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De mate waarin en de gelijkgerichtheid waarmee het schoolteam, vanuit een duidelijke zorgvisie, via een gedifferentieerde aanpak en op basis van observatie en evaluatie inspeelt op verschillen tussen leerlingen.
- De evenwichtige, functionele en ruime inzet van mensen en middelen om de groepsleraren bij hun eerstelijnszorg te ondersteunen.
- De nascholings- en vernieuwingsbereidheid van het team dat functioneel gebruikmaakt van de externe nascholingsmogelijkheden en van de interne informele en formele overlegmomenten om zich te professionaliseren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het inspirerend en coachend leiderschap dat de schoolontwikkeling strategisch aanstuurt en daarbij ruime aandacht heeft voor het stimuleren, ondersteunen en opvolgen van het team.
- De beleidsmatige impulsen die gegeven worden tot zelfevaluatie en de betrokkenheid daarbij van alle onderwijsparticipanten
- De mate waarin de ouders betrokken worden bij het hele schoolleven, in het bijzonder bij de zorgbrede werking van de school.
- De beleidsmatige koppeling van het nascholingsplan aan het prioriteitenplan en de kansen die intern gecreëerd worden om nieuwe zaken uit te proberen en om van en met elkaar te leren.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De opgestarte initiatieven in de kleuterafdeling om het aanbod sterker te bewaken in relatie tot de doelen verder zetten.
- Het ontwikkelingstraject in verband met wereldoriëntatie in de lagere afdeling verder afwerken met oog voor een evenwichtig opgebouwd, horizontaal en verticaal samenhangend aanbod en voor een doelgerichte evaluatie.
- Vanuit een duidelijke visie de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' bewuster nastreven en de bestaande initiatieven op dit vlak sterker op elkaar afstemmen in functie van een degelijke graduele opbouw.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het ontwikkelingstraject inzake handelingsgericht werken verder zetten om zo op een nog meer doordachte, systematische en doelgerichte wijze kinderen met specifieke noden te kunnen begeleiden.

Wat betreft het algemeen beleid

- Bij de planning van prioritaire werkpunten op korte en middellange termijn alert zijn voor de hoeveelheid van de vooropgestelde vernieuwingsinitiatieven en voor de haalbaarheid om ze binnen een redelijke termijn af te kunnen ronden.
- De analyse en de interpretatie van onderwijsopbrengsten op schoolniveau en over een langere termijn sterker aanwenden bij de interne kwaliteitszorg.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- nihil

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Xavier Witvrouwen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: